

בית כנסת קריית גלילות
נוסד 1975 רז"י האזנים וז"ר 5 ראש"צ

כולל רב פעלים "בן איש חי"

בראשות הרח"ג חנן קבלן שליט"א
יוצא לאור ע"י אברכי הכולל הי"ו

מפטירין: "והיה שארית"

מכריזין על צום י"ז בתמוז

יום א', תחילת הצום: 4:09, סיום: 20:11

סוזק"ל: מוצש"ק כל הלילה

בְּלֶק

הדלקת נרות: 19:30

מוצאי שבת: 20:31

מוצאי שבת ר"ת: 21:02

אפילו חמור היה מבין

עם שמנותק מעברו הוא חסר שורשים, הוא אולי נראה עצום ומפחיד אבל אין לו שום דבר מלמטה שמחזיק אותו, הוא יפול ברגע בלי שום התראה מוקדמת, בדיוק כמו המעצמה - הקומוניסטית, שדאגה לנתק כל זיק מן העבר, והתפוררה מאליה בשניות, וללא יריית אקדח, הוא בודק ומגלה שאצלנו "מראש צורים אראנו ומגבעות אשורנו" העם הזה קשור לעברו ולאבותיו, לא רק שיש לו שורשים, הם נטועים בסלעים, מהנקודה הזו אי אפשר להפילם. אז עוברים לחפש נקודת תורפה אחרת...

הוא בודק אם העם הזה במהותו הוא רודף שוחד ושלמונים, אם הוא כזה הוא יתפורר לאיטו כמו האימפריה הטורקית, שמחלת הבקשיש השמידה אותה, ובסופה לא נותר דבר, משפט מעוקל, ממאס את החיים ומעוות את כולם, אבל אז הוא מגלה שאצלנו "לא הביט אוון ביעקב" אף אחד לא מעיף עין על שוחד, ואף אחד לא מעוות, יש להם ישרות פנימית,

הוא שב ובודק את טיבו של התא המשפחתי, האם לכלוך וריקבון כאן, יוביל לאובדן האומה כולה, כמו האימפריה הרומאית שנרקבה לה לאיטה, בעקבות חניגאות והילולות מסואבות, ואז הוא מגלה ש"מה טובו אוהליך יעקב". התא המשפחתי היהודי שמור מכל משמר, וטהור כולו, הסוכן הזה מתגלה כסוכן כפול, הוא בא לקלל ולקלקל, ובעצם מילותיו הוא מלמד אותנו מהם הנקודות החשובות לשימור, איפה להשקיע אם חפצי חיים אנחנו...

מה שמתברר מהסיפור הזה, זה שעוצמה רוחנית, היא הבסיס לכל עוצמה אחרת... אומה יכולה להחזיק את כל הנשק שבעולם, מאטום ועד קרטון, אם אין לה חוסן נפשי, אמונה בצדקת הדרך, יושר פנימי, מיקוד, ושליטה עצמית, ולגיטימציה בעיני עצמה לפחות, היא לא תעז להשתמש בנשק, היא תקרוס מבפנים כמו מגדל קלפים...

כבר מזמן ידעו המומחים הצבאיים, שנקודת המבחן, היא איננה בשדה הקרב, הצבא אינו צועד על קיבתו, כמה שזה נשמע משונה, הוא צועד על ערכיו!!! על מוסריותו, על פנימיותו, רק אם נהיה חזקים מבפנים ננצח במערכה, והדרך להיות חזקים אם נלמד מהסוכן הכפול, הם תא משפחתי מוסרי וחזק, יושר וערכים, ומסורת אבות בשרשרת הדורות.

החוסן הלאומי שהוא הנקודה החשובה בכל הסיפור ובכל מלחמה, תלוי ברמת הרוחניות בלבד ולא בשום נשק שבעולם, הצבא אינו צועד על קיבתו, הוא צועד על ערכיו, כי הם הנותנים את הכח ואת המוטוביצייה, את זה הבין אפילו בלעם, כדאי שנפנים ונדע היכן להשקיע... (הרה"ג נר אריאל שליט"א)

הפרשה שלנו מספקת המון צבע. יש בה מכל טוב, פוליטיקה, כסף, וסכסוכים בינלאומיים, יועצי סתרים וסוכנים כפולים, והרקע לסיפור מתחיל בזה שמאזן האימה בין מואב, לעם ישראל, מוטה לטובת ישראל, מחוסר יכולת לתקיפה ישירה פורצת מלחמת תככים שקטה, שמתנהלת לה, לא בשדה הקרב, אלא ברבדים ועומקים וחזיתות נסתרות ולא רגילות.

ולי זה כל כך מזכיר את מצבינו, אולי רק אני מרגיש, ואולי כבר כולם יודעים, שמזה זמן ישראל נתונה במלחמה, נכון לא שומעים רעם תותחים, אבל המלחמה מתנהלת לה בעשרות רבדים וערוצים אחרים שסובבים אותנו, גם היום כמו אז, זו מלחמת מוחות, שמתנהלת לא על קו הגבול הפיזי, אלא במחוזות אחרים, אז אולי כדאי ללמוד משהו מהפרשה? בלק מלך מואב, שנכנס ללחץ מהעוצמה של עם ישראל, מבין ששום נשק קונבנציונאלי שהוא מכיר לא יוכל להפוך את המצב, ברור לו ששום אסטרטג או מצביא לא יוכל להתמודד עם הכח הזה, בצר לו פונה בלק ליועץ חיצוני לענייני לוחמה פסיכולוגית, האדם חד העין ביותר בעינו החדה הוא מבחין בנקודת התורפה של כל אחד, מה הנקודה שבה אפשר לערער את חוסנו הנפשי, וממילא להפיל אותו במישור הפיזי, ויש לו גם את מלוא הסבלנות למצוא את הנקודה הבעייתית, אצל כל אחד ולהפוך אותה לקללה שמשתלטת על כל אישיותו.... לא הייתם רוצים לפגוש אותו.

בלעם המומחה ללוחמה פסיכולוגית, לומד את האויב לעומק, לא רק את יכולתו הצבאית אלא בעיקר את אורחותיו ותרבותו, בלעם, ידע כבר אז, את מה שכולנו יודעים היום, שאפילו האימפריה בעלת העוצמה הצבאית הגדולה ביותר כרומא, יכולה ליפול רק בגלל השחתה מוסרית וריקבון תרבותי, כך נפלו הצבאות האדירים ביותר, הסתאבות!!!

בלעם היועץ האסטרטגי ללוחמה פסיכולוגית יודע לעבור לאט לאט על כל אומה או אדם ולמצוא את נקודת הכשל הנסתרת שלו, הוא בטוח שאין אדם מושלם, הוא מכיר את כל הקלקולים האפשריים בנפש האדם, והוא יודע שהאויב הכי גדול של האדם הוא עצמו, ושאם ננצל את הבעיות הפנימיות שלו, נצליח להוציא אותו משיווי משקל, ולנצח.

הוא מגיע ומתחיל לבדוק איפה נקודות התורפה הפנימיות של האויב, מאיזה צד אפשר להתחיל לפורר אותו... הוא בודק תחילה, אם עם ישראל מנותק מעברו, -

"וירא בלק בן ציפור": בבעל הטורים כתב מה ראה, ראה שעמדה לו חמה למשה. ולכאורה מדוע התיירא בלק מנס זה של עמידת חמה למשה (תענית כ.) יותר מכל האותות והמופתים שעשה ה' לבני ישראל בצאתם ממצרים.

אלא אמרו חז"ל (ברכות ז.) 'וקל זועם בכל יום' וכמה זעמו של הקב"ה, רגע אחד, ואין כל בריה יכולה לכוון אותה שעה חוץ מבלעם הרשע', דכתיב ביה 'וידע דעת עליון' שהיה יודע לכוון אותה שעה שהקב"ה כועס בה. ואימת רתח, בשענה שהחמה זורחת וכל מלכי מזרח ומערב משתחוים לחמה מיד כועס הקב"ה, אם כן מכיון שכל כוחו של בלעם היה בידוע לכוון את רגע הזריחה שעת זעמו של הקב"ה, לכן כאשר ראה בלק כי יש בכוחו של משה רבינו להעמיד חמה, נתיירא שמא יעמיד את החמה ושוב לא יוכל בלעם לכוון את רגע הזריחה ולקללם. (דברי יואל)

"ויעמוד מלאך ה' במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה"
כתב הרמב"ם ק' הערוגת הבושם ז"ע דאיתא בספר 'חומת אריאל' שתיבת 'במשעול' ראשי תיבות ש"כר מ'צווה ב'האי ע'למא ל'יכא. ובזה רמזו לבלעם מן השמים כשהעמידוהו גדר מזה וגדר מזה, כי הוא רצה לקלל את בני ישראל, אך מאחר שידע שלא יוכל להפסיד מ'עולם הבא', על כן בא בטענה שאין לתת להם שכר בעולם הזה כיוון ש'שכר מצווה בהאי עלמא ליכא'. והראו לו, שמדרכם של בני ישראל לעשות תמיד 'גדר מזה וגדר מזה' ועל עשיית גדרים וסייגים משתלם שכרם בעוה"ז. (באר הפרשה)

"ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל": אמר הגר"ח קנייבסקי שליט"א, מה שהכה את האתון ולא קיללו, במדרש אמרו שאם היה מקלל את האתון לא היה בכוחו לקלל גם את ישראל. וכנראה שבדרך זו היה מאבד את כוחו. ומשום כך מקלו של אלישע לא הועיל, כי גיחזי נסה זאת בדרך והחיה כלב מות וכיון שעשה פ"א פקע כוחו.

הגר"ר מרדכי בנעט זצ"ל רצה להשיב לאחד הכרת הטוב, ואמר לו שיקנה כרטיס הגרלה וכי הוא יזכה. הלך הלה וקנה. הקונה עשה בביתו הגרלה לראות אם באמת יזכה, ואכן יצא הכרטיס שלו.

בהגרלה שהיתה אח"כ, לא זכה. ובא בטענה לר' מרדכי בנעט, ר' מרדכי אמר לו כי לא יתכן שלא זכה, וסיפר הלה מה שעשה שניסה את ההגרלה בביתו וכי הצליח, אמר לו רבי מאיר: אם כן הפסדת בידיים! אני התפללתי שיצא המספר שלך ובאמת יצא. (דבר שיחה)

"ויפתח ה' את פי האתון": פעם נכנס אפיקורס לבית רב גאון אחד, והציע לפניו את ספקותיו וקושיותיו על עיקרי האמונה, בין השאלות שהציע אמר: מצינו בתורה על אתונו של בלעם שדיברה בלשון בני אדם, וכי אפשר להעלות על הדעה, שחמור ידבר בלשון בני אדם? ענה לו הרב: למה לא? אם אדם חכם כמותך יכול לדבר בלשון חמורים. אין תימה שחמור יוכל לדבר בלשון בני אדם.

"וישלח מלאכים אל בלעם...": בהמשך הפסוק מביא רש"י שלא יהיה פתחון פה לאומות שאילו היה להם נביא היו חוזרים למוטב, לכן העמיד להם נביאים.

ואומרים חז"ל, שכוחו של בלעם היה ככוחו של משה, ודרשו על הכתוב "ולא קם נביא בישראל כמשה" בישראל לא קם, אבל בגויים קם, אם כן איך היה רשע כל כך, והלא ה' דיבר אתו.

ומתרגמים ע"פ משל לשתי נשים שבישלו אותו תבשיל, אצל האחת יצא האוכל בטעם ובריח טוב ונעים, ואילו אצל השניה יצא התבשיל בטעם ובריח רע. שאלה אותה האשה לחברתה, הרי בישלנו את אותו תבשיל, ולמה שלי יצא מקולקל?

השיבה הראשונה, תגיד, האם רחצת את הכלי יפה לפני שבישלת בו? לא רחצתי את הכלי ענתה, א"כ מובן הדבר, שבישלת את התבשיל הטוב, בתוך כלי מלוכלך, ולכן יצא כך התבשיל.

זהו הנמשל, משה הכין את-עצמו לכלי יפה במצוות ובמעשים טובים, כאשר מצינו, כשהיה רועה צאן, וריחם על הצאן, ולכן היה כלי צח ונקי וקיבל השראת השכינה ועלה במעלות הנבואה משא"כ אצל בלעם שהיה מלוכלך ומטונף, וקלקל את כל הטוב שקיבל.

"מי מנה עפר יעקב": בלק ביקש מבלעם תספור היהודים וכך יהיה בהם גוף, אמר לו בלעם והלא אצל היהודים הם צדיקים, וצדיקים במיתתם קרויים חיים, ואם כן אני צריך לספור גם את ה'שוכני עפר' ואיך אני יכול "מי מנה עפר יעקב". (החפץ חיים)

"עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו": הערה נפלאה מעורר רבן של ישראל הרב שטיינמן זצוק"ל: בלק עמון ומואב פחדו ממה שעם ישראל רוצים לעשות להם, ושכרו את בלעם לקללם, ועמלו קשה לטכס עצה איך לטפל בהם, ומה האמת היתה? שלא היתה שום כוונה מצד עם ישראל לגעת בהם לרעה, והכל היה סתם דמיון ופחד שוא, וכך רואים אצל הרבה בני אדם שמדמים כל מיני דמיונות על מה שאחרים כביכול רוצים להרע להם וכל כך מקלקלים בשביל זה בחנם ומפסידים כספים ונעשים חולים מזה, ועל מה, על כלום!

מעשה היה בירושלים, שני ילדים אספו יחד "גוגואים", ויום אחד החליטו שעליהם לחלוק ביניהם את השלל, חיפשו מקום שקט בו יוכלו לחלוק בלי מפריע, ומצאו את בית ההספד שבבית הקברות, מקום שומם בדרך כלל, הלכו לשם וסגרו את הדלת בעדם, וכדי שלא יפתח מישהו את הדלת, תקעו שתי גוגואים תחת הדלת,

שומר בית הקברות הגיע למקום כמדי יום, לעמוד על משמרתו, ולפתע צדה אזנו שיחה מוזרה, "אחד לי אחד לך", "אחד לי אחד לך", היה זה שני הילדים שחלקו את שלל הגוגואים, אבל הוא לתומו סבר שיש כאן איזה שדים ורוחות שמתחלקים בנשמות... ומרוב פחד רץ לספר זאת לרב, הרב ביטל את דבריו בחיוך אבל שומר בית הקברות לא הירפה והתחנן על נפשו שהרב יבוא וישמע בעצמו, בלית ברירה הלך עמו הרב ובשקט התקרבו לבית ההספד ואכן גם אוזניו של הרב קלטו את הדו שיח המוזר "אחד לי אחד לך", ליבו של הרב החל גם כן לדפוק, תוך כדי עומדם תוהים, הסתיימה החלוקה ואז שמעו הרב והשומר קול בוקע מבית ההספד שאומר "ומה עם השתיים שמתחת הדלת", הם רק שמעו מילים אלו, והיו בטוחים שהנה כעת הם באים לטפל בהם, השניים שמתחת הדלת... ותכף תפסו את רגליהם ונסו בבהלה מהמקום, ומה האמת היתה, כוונת אחד הילדים היתה שכעת עליהם לחלוק ביניהם בגוגואים שתחת הדלת...

"ויקם בלעם בבוקר ויחבוש את אתונו": כתב רש"י מכאן רואים שהשנאה מקלקלת את השורה, שלא נתן לאיזה עבד לעשות זאת, רק בעצמו חבש אתונו, והקב"ה אמר לו רשע, כבר קדמך אברהם אבינו שבעקידת יצחק חבש בעצמו את חמורו.

אבל חוץ ממה שהקדימו אברהם במעשה כזה, רואים הבדל גדול שאצל אברהם כתוב "וישכם" אברהם בבוקר, אברהם השכים קום בשמחה לקיים מצוות ה', אבל אצל בלעם כתוב "ויקם" בבוקר, להשכים קום ולוותר על השניה הוא לא הסכים בשביל זה.

"ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי, לו יש חרב בידי"
כדי לסבר את האוזן במה שקרה כאן עם בלעם והאתון, נביא את מה שסיפר הגר"ש לונגשטיין שליט"א וננסה להבין ממה נבעה טיפשותו של בלעם הרשע:

באמריקה עשו פעם הגויים מתיחה, העמידו פיל ליד טלפון ציבורי, תלו על צווארו (במקום נסתר) מכשיר טייפ והלכו. אדם עמד שם ודבר בטלפון, ולפתע הוא שומע מאחוריו מישור גוער בו: "אה, אדוני אולי אתה מוכן לסיים כבר?" הוא מסתובב אחורה ולתדהמתו רואה פיל!... כך עשו לכמה אנשים וצילמו במצלמה נסתרת את תגובותיהם.

התגובות היו מגוונות: אחד נמלט משם בבהלה, אחד התחיל לצרוח בהיסטריה, אחד צחק ולעומת זאת חברו בכה, כל אחד ותגובתו הוא, אבל לא היה אחד שאמר לפיל בשוויון נפש: "נכון שאתה מחכה כבר הרבה זמן, אבל הייתי פה לפניך, אז חכה בסבלנות..."

זה לא קרה, מדוע? כי כשאדם רואה בהמה מדברת (או לפחות כך זה נראה לו) הוא מזדעזע. בלעם לא! האתון שואלת אותו: "ההסכן הסכנתי לעשות לך כה?" והוא, בשוויון נפש, עונה לה על השאלה: "לא... מה אתה עונה?!! תזדעזע, תברח!"

אלא, כתב הרבינו בחיי דבר נפלא בכוחות הנפש וז"ל: היה ראוי בלעם שיתמה בפלא הגדול הזה של דיבור האתון, ושירעש מן הנס המיוחד והמבהיל את כל ההולכים עמו בדרך, והיה לו לחשוב ולהתבונן כי מאת ה' הייתה זאת לסכל עצתו ולהשיב חכמתו אחור, אבל מתוך אכזריותו ורוע טבעו ומרוב חפצו ללכת, לקח הענין בדרך תמות (תמימות) ולכן השיב כאדם שמדבר עם חברו: כי התעללת בי וכו', עכ"ל. כלומר האדם יכול לראות את הניסים הגדולים ביותר - ולהישאר שווה נפש, ולא לחזור בו מרצונותיו ותשוקותיו!

"אל זקני מדין": "אין כוחו אלא בפיו": כח התפילה. מעשה שמובא, שהיה בפרשבורג בזמן הכתב סופר זצ"ל. השר של פרשבורג נסע בעיר והנה בא גוי שעבד אצל יהודי נגיד וראה שאצל השר יש ארנק תפוח עם כסף, תחב הגוי את ידו ולקח הארנק ונעלם עם זה. והנה השר מגיע הביתה ורואה את עצמו בלי הארנק והיה לו הפסד גדולה, אבל מה שבער בו החוצפה איך העז בכלל לבוא אליו כך. והנה השר החליט להעמיד שוטרים וכן עשו ופרסו שוטרים על כל פרשבורג שיתפסו מי עבר על חוצפה שכזו, וציווה לעבור כל בית ובית ולבודקו, והמשרת הגוי שגנב החליט היות ועם יתפסו אותו יתלו אותו על העץ, החליט ועשה מעשה זו שהכניס בסתר בתוך הבית של היהודי המעביד אותו, וככה עם יתפסו שיתלו ה" את היהודי, ואכן מצאו את הארנק בבית היהודי. ולקחו את היהודי לבית סוהר ופסקו לו ששבוע הבא יתלו אותו בכיכר המדינה. והיהודי צעק שהוא לא עשה את המעשה הזה, והנה לא עזר צעקותיו.

וכשנודע ל"כתב סופר" זי"ע נכנס לעובי הקורה, ונתן שוחד לכל השרים, והלך לכל המשרדים כדי לשחדם בדברים ובממון ורצה לפעול ולהפעיל שהיהודי הוא לא אשם, וכשראה שזה לא עוזר נסע לבודפסט, ושם הלך לכל השרים צעק גם שהיהודי חף מפשע. אבל היות והשר חמתו בערה בו שהעזו לגנוב ממנו, לא רצו להוריד את גזר הדין, והנה יום לפני התליה, חזר ה"כתב סופר" בפחי נפש, ששום דבר לא עזר, ולא ידע מה לעשות וכך נשכב על המיטה, ונרדם, והנה אביו ה"חתם סופר" הגיע אליו בחלום בפנים זועפות, והחתם סופר צועק "יהודי חף מפשע הולך לתליה, ואתה ישן במיטה, וה"כתב סופר" התחיל לצעוק ולבכות "אבא מה לא עשיתי למענו הלכתי בכל מקום האפשרי אדברא מה אפשר עוד לעשות ואעשה? אמר לו ה"חתם סופר" מדוע אינך מתפלל, תתפלל! בלילה כזה, שלמחרת הולכים לתליה לא ישנים. והנה הכתב סופר קם ואמר לגבאי שייאסף את כל העיר אנשים נשים וטף, וכן עשה כל העיר הגיע לבית הכנסת בפרשבורג בשתיים בלילה העיר את כולם ונכנסו לבית הכנסת, והכתב סופר נגיש לבימה, וצעק אנשים ונשים וטף, הייתי אצל כולם במשרדים כאן וגם במשרדים בבודפסט לא מסכימים להוריד את הגזירה הכל סתום כל השערים נסגרו בפני. אבל הקב"ה שעריו, לא נעולים שערי דמעות לא ננעלו, וכולם בכו, ונקרעה הגזירה. ונשאר לחיות והגוי הלך לאבדון. וסיבת הדבר הוא בגלל קריעת העולמות על ידי תפילה. והדבר שהביא לא להרגו סיבב הקב"ה שלמחרת כשהוציאו לתליה, השופט החליט לחקור את המשרת הגוי, איך זה קרה. והיות והמשרת לא התכונן לחקירה, אז מיד נשבר באמצע והודה במעשיו, מיד הרגו אותו והיהודי שחררו וא"כ "תפילה בכל מצב שהוא", עוזרת.

וידוע מה שהחפץ חיים זי"ע אמר שמהטלגרף היו לומדים שכל מילה עולה כסף כך תרגיש שאתה מוציא מילה מהפה, והנה אחר כך יצא הטלפון אמרו שמכאן לומדים שאוזן שומעת למעלה כי כמו שאתה מדבר כאן שומעים שם. והנה עכשיו יצא פלאפון בלי חוט, כי עכשיו אתה יכול כבר לדבר בלי חוט רק להכניס כמה מספרים ואתה מקושר וזהו הדפיקות בלב וזהו עבודה שבלב זו תפילה. אפס זולתו, לצלצל אליו יש קליטה בכל מקום. אפילו בשבת.

"ויגר מואב מפני העם": אומר המדרש ויגר מואב לשון גר, ראה את עצמו כגר בעולם. ביאר המגיד מדובנא והסביר המדרש במשל לעשיר גדול, כל בני העיר ידעו שהעשיר מחזיק בביתו כלי כסף וזהב יקרים, גנב אחד שם עינו על בית העשיר, והצליח כמה פעמים לחדור פנימה ולהוציא איזה דבר יקר ערך, הצטער העשיר על כך מאוד, והתקין בביתו דלת מתוחכמת וסורגים מסביב, ראה הגנב זאת, אך לא אמר נואש, ראה שאין ביכולתו כעת להיכנס לביתו של העשיר, מה עשה, שכנע כמה שכנים שישאלו מאת הגביר כלים נאים ויקרים, ובלילה חדר לבית השכנים וגנב משם את החפצים, כאן נאנח כבר העשיר ואמר, איני יודע לשית עצה בנפשי, כי הרי לא יתכן שאסגר ולא אראה פני איש,

כמו"כ הכא, כל העמים פחדו מישראל, מלבד מואב, שהיו בטוחים שישאלו לא יפגעו בהם לרעה, כמו שנאמר 'ויאמר ה' אלי אל תצר את מואב ואל תתגר במלחמה', ועכשיו שראו שהקב"ה "מצא היתר" לתת לישראל חלק מארץ מואב, ע"י שסיוחן כבש ממואב חלק מארצו, ואחר כך כבשו בני ישראל את ארץ סיחון, כולל את ארץ מואב הכבושה, לכן 'ויגר' - ראה עצמו כגר ופחד על ארצו.

"לא אוכל לעבור את פי ה'": שלושה אנשים בעלי חזות מכובדת עולים אל הדוכן באולם המשפט של המלך שלמה, המתניחות ביניהם ניכרת היטב, שלמה נותן את רשות הדיבור, והגדול שבהם פותח ומספר: 'שלושה סוחרים אנחנו, יצאנו יחד למסע מסחרי כשסכום כסף גדול באמתחתנו. בערב השבת האחרונה חיפשנו מקום בטוח להטמין את הכסף, וחפרנו ביחד בור בחצר בית המלון שבו התארחנו, בדקנו שאף אחד אינו רואה והחבאנו בבור את כל הכסף. מיד בצאת השבת חזרנו אל הבור, חפרנו, אבל הכסף לא היה שם. כולנו חושדים זה בזה, כל אחד מאתנו בטוח שהשני גנב את הכסף, ואנחנו אובדי עצות. אנא אדוני המלך עזור לנו!'. 'אני צריך לחשוב על זה', אמר המלך, וביקשם לחזור למחרת.

ביום השני, עם כניסתם, אמר המלך לסוחרים: 'סיפרו לי עליכם שאתם אנשים חכמים, הייתי שמח אם תוכלו לייעץ לי עצה בעניין שמטריד אותי. הבוקר קיבלתי מכתב ממלך אפריקה ובו הוא מבקש את עזרתי בסיפור מעניין שהגיע לשולחני: נער ונערה נשבעו זה לזה כי כשיגדלו יינשאו זה לזו, הם הבטיחו גם כי לעולם לא יינשאו למישהו אחר בלי רשות השני.

לימים נפרדו דרכיהם, הנערה גדלה ופגשה בחור שרצה מאוד להתחתן איתה, והם התארסו. לפני החתונה נזכרה הנערה בשבועה שנשבעה לאותו נער. היא סיפרה על כך לארוסה, והודיעה לו כי לא תתחתן איתו לפני שתקבל את רשותו של אותו נער. נטל הארוס סכום כסף גדול ויצא ביחד עם ארוסתו במטרה לשכנע את הנער לוותר על שבועתו תמורת הכסף. לשמחתם הרבה גילה הנער אבירות, ויתר על השבועה וסרב לקחת פרוטה מהכסף שהוצע לו. חזרו השניים למקומם ובעודם בדרך פגע בהם שוודד וביקש לגזול את כספם. סיפרה לו הנערה את סיפורו של הכסף, ואמרה: והרי אותו בחור שהיה יכול לקבל את הכסף בזכות, סירב וגילה אבירות לב. אתה שהכסף הזה אינו שלך כלל, בוודאי שראוי לך לגלות אבירות ולא לקחת אותו! דבריה נפלו על אוזניים קשובות והשוודד פטר אותם לשלום ולא לקח פרוטה. אמרו לי אתם, פנה המלך שלמה לשלושת הסוחרים, מי מביניהם ראוי להערכה על מעשיו?

אמר הראשון: לדעתי יש להעריך את הארוס, שהסכים לתת מכספו לאותו נער אלמוני כדי לשחרר את ארוסתו משבועתו.

אמר השני: אני מעריך דווקא את הנער שוותר על שבועתו ומחל על הכסף שהציעו לו, למרות שהיה יכול ליכות בו ביושר.

הסוחר השלישי אמר: אני מעריך את השוודד על שגילה רוח לב ולא שדד את כספם.

מיד הצביע שלמה המלך על השלישי: אתה הוא הגנב! הודה בבקשה על האמת ואל תבוש! אם היה כך צד של הערכה למי שוותר על כסף שאינו שלו, כנראה שגם כך יש דמיון לאותו שוודד. נפל האיש על פניו והודה כי אכן לא עמד בפיתוי ולקח את ממנו של חבריו.

וכלפי מה הדברים אמורים? על בלעם הרשע, הקוסם שבא לקלל את בני ישראל במדבר, אמרו חז"ל שהוא היה חמדן, בעל 'נפש רחבה'. ומהיכן למדו על חמדנותו של בלעם? מפליטת הפה שלו.

כששלוחי בלק מלך מואב באים להזמין את בלעם כדי לקלל את בני ישראל, אומר להם בלעם שהוא לא יכול לבוא בלי רשותו של הקב"ה, וכדי להמחיש את רצינותו הוא מוסיף משפט: 'אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה' אלקי לעשות קטנה או גדולה'. ומכאן למדנו על חמדנותו של בלעם.

שהרי מי דיבר אתו על כסף וזהב? מי הזכיר את עושר ביתו של בלק? אבל כשאדם מעריך משהו, כשאדם רוצה מאוד משהו, אפשר לשמוע את זה גם בלי שהוא יתכוון. ובדיקו כמו ששלמה המלך מצא את הגנב לפי הדמויות שהוא העריך, וכפי שחז"ל מצאו את חמדנותו של בלעם לפי הדברים שהעריך, כך נוכל גם אנחנו בתוך עצמו לגלות מי אנחנו ומה השאיפות האמיתיות שלנו לפי הדברים והאנשים שאנחנו מעריכים. אך נזכור גם שתמיד אפשר להשתנות.

(על פי ספר המעשיות לרבי נסים גאון)

"מה טובו אהליך יעקב משכנותיך ישראל": פירוש לטעם שמתחילים כל יום את תפילת שחרית בפסוק זה שבלעם אמר. אלא כשהיהודי בא להתפלל, מיד קמים נגדו כתות משטינים ומפריעים, לבלבלו בתפילתו. על זה מרמזים להם, לא יועיל לכם כלום, שהרי בלעם רצה לקלל ולבסוף הפך הקב"ה הקללה לברכה. א"כ גם אתם לא כדאי לכם להתחיל... כי הכל יהפך בעזה"י לברכה, אכ"ר. (גדיל תורה)

"וירא את עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים"

עמלק ואחריתו עדי אובד! הסיפור דלהלן אירע אצל אחד מהתושבים הנכבדים שבניו יורק, היה זה בבוקר אחד, הוא התפלל במניין וותיקין הקבוע שלו, ותיכף אחר התפילה בדרך יציאתו מביהמ"ד צלצל הטלפון שלו, וכשענה לקריאה. קיבל בשורה לא כל כך טובה שבעוד שני חודשים הוא צריך לעזוב את דירתו, היה זה מאורע הראשון שעבר אצלו ביום הזה ב"רגל שמאל".

הוא נהג ברכבו הביתה, והיה שקוע כולו במחשבתו אודות הבשורה שפגעו כרעם ביום בהיר שצריך לעזוב את דירתו, עיניו הסתכלו על כל בית שעבר אצלו במשך הנסיעה, אולי ימצא על בית אחד שלט המכריז שיש כאן דירה להשכרה, ומשום כך לא השגיח על הנסיעה כמו שצריך.

פתאום אירעה התאונה... מעצמו איבד את השליטה על הרכב. הוא ניסה בכל כוחותיו לעצור את הרכב מלנסוע הלאה, אבל נגד רצונו המשיך הרכב לנסוע בעצמו עוד ועוד, עד... שהתקרב במהירות אל עבר זוג נכרים מבוגרים שצעדו שם בטויל שקט בדרכם הביתה מבית הטיפלה הנוצרית, הוא עוד הבחין בעיניהם המלאים תמהון, והפחד הנסוך על פניהם בראותם את הרכב מתקרב אליהם והרגע המחריד הבא לא אחר לבוא ואותו זוג נפלו שניהם על הארץ ללא רוח חיים.

כאשר עברו חודש ימים ישב הוא בבית המשפט בפחי נפש וביראה ופחד מה יעלה לו בסופו של המשפט, הוא שמע איך שהשופט מכריז: "משפט מספר 15,147! פלוני נשפט על אשר המית שני בני אדם, ע"י שפגע בהם ברכבו באוקטובר 15 העבר, בעיר פלעטבוש שבברוקלין".

הוא ניסה להצדיק עצמו שרכבו מרד בו בלי מתכוון, וכל כמה שניסה להטותו לדרך הישר הסתובב לצד השני ולא היה הדבר בידו להשתלט עליו ועל ידי זה קרה האסון הזה, אבל תשובה זו לא סיפקה את אותו שופט, והיה נראה שהשופט יוציא פסק דינו בעונש חמור בלי שום רחמנות,

אבל כשקם על רגליו העורך דין שלו ומסר בפני בעלי הדין את הסיבה האמיתית, שגרמה את התאונה המחרידה הזאת, והיא: "על הרחוב נשפך לפני כן הרבה שמן, ועל כן לא היה באפשרות הנהג למנוע את האסון ורכבו החליק בשמן שנשפך על הכביש", השופט שהכיר באמיתות הדברים החליט שאין עליו אשמת דבר, והוציא לצדק דינו: "פלוני נקי מכל תביעה נגדו".

השופט אכן פסק את דינו לטובה, וכל הסובבים גם כן ידעו שהוא נקי וחף מכל חטא, אבל הוא כשלעצמו לא יכול היה לתת מרגוע -

לנפשו, בידעו שהוא הרג שני בני אדם, והוא אבד כל טעם ושביעה באכילתו והוא קץ בחייו לגמרי, כמעט שלא נטל כלום לתוך פיו להחיות את נפשו, וכמעט שלא יצא מפתח ביתו, לראשונה במשך שנים רבות הבחינו שכניו בביהמ"ד שהוא אינו משתתף עוד במניין הוותיקין הקבוע שלו. ומקומו הקבוע נתרקן ונתייתם מבעליו הראשונים.

אחד מידידיו, בראותו את מצבו הקשה, האיך שנפול יותר ויותר למרה שחורה מיום אל יום, התחיל לפייסו ולדבר עמו שיחזור לעצמו, אבל הוא לא רצה לשמוע מזה, באמרו: "האיך אני יכול לאכול כשהרגתי שני אנשים..."

ידידו הציע בפניו שיעלה על הכתב את כאבו וישלח לגאון האדיר ר' חיים קנייבסקי שליט"א אותו יהודי הסכים להצעה וכתב את כל הסיפור והמתין לתשובת ר' חיים, לאחר שני שבועות קיבל תשובה מר' חיים במכתב, ובו נכתב מילה אחת: "עמלק!" הם לא הבינו מה התכוון ר' חיים בתשובתו, אבל זה שר' חיים לא התייחס למאורע ברצינות כ"כ, זה גופא הרגיע במקצת את היהודי הרצוף.

חלפו ימים, והנה מתקרב הזמן שהוא צריך לפנות את הדירה ועל כך בא למתווך העוסק בהשכרת דירות שיציע בפניו דירות העומדות להשכרה, המתווך לקח אותו לבית מסוים שיסתכל בו אם הוא מעוניין לשוכרו, הם עברו בכל פינות הבית לראות כל אשר בבית, הבית מצא חן בעיניו ורצה לשכרו, עד שפתאום הוא רואה על הקיר תמונה של אותו האיש שהוא ברכבו הרגו!!!

חסר אונים נפל לכיסא שעמד שם בקירוב מקום. הוא כיסה פניו בשתי ידיו, ופתאום נזכר בתשובתו של הגר"ח קנייבסקי "עמלק", הוא עמד מן הכיסא והתחיל להסתובב בביתו, הוא פגע במגירה פתוחה, והתחיל לסוגרו כשבאמצע הבחין בתמונה גדולה שהייתה מונחת שם. ותחתיו היה-איזה כתב, הוא הוציא את התמונה וקרא את הכתב, כוכבים התחילו לעוף בין עיניו, ולא רצה להאמין מה שהוא רואה כאן.

עברו דקות אחדות עד - שהמילים המצמררות נכנסו לו למוח: טרבלניקה 1942 הייתה זו תמונה מאחד מחיילי ה"אס.אס.". במלחמת העולם השנייה בעומדו בפתח שער גיא הצלמוות טרבלניקה, שם נהרגו אביו ואמו וכל משפחתו ה"ד, הוא הביט על תמונת החייל לזמן מה. ופתאום הכיר את החייל שעמד שם, לא אחר מהאיש אשר המית ברכבו ע"י התאונה שגרם, וחיוך עלתה על פניו, ולבו נתמלא בשמחה וגיל, והאבן נגולה מעל לבו, על אשר זכה לנקום נקמת אביו ואמו וכל משפחתו ושאר בני המוחנה שנהרגו ונשמדו ונתענו בתוך מחנה טרבלניקה ע"י צורר היהודים הזה. הוא זכה למחית עמלק' שלו הפרטי! "ואחריו עדי אובד"... (ספר סיפור לחג)

קדמי ביטוחים

ר' קדמי בציון רבי פנחס בן יאיר

המרכז הארצי לביטוח רכב

מחירים הכי זולים, תנאים הכי טובים,

והעיקר כולם בבית מרגישים.

דירה. עסק. חיים.

פנסיה. מסכנתא.

2770 * מתקשרים ומרוויחים...

לע"נ: ר' משה בר גימול,
מרת רחמה בת ביחה,
ר'אברהם נתניהו בר אסתר
רחה וניסים בני רחמה ז"ל

לעילוי נשמת
קלוד מכלוף בן חסיבה
מיכל בת רינה
זקלן בת ממו ז"ל

לעילוי נשמת
ר' יצחק ונונו בן ממו
ראובן פרץ בן שמחה
רחל בת זהבה ז"ל

לרפואה והצלחת
אוראלה בת לילי
אריאב בן שרה

לרפואה והצלחת
אליס ונונו בת קמרה
יונה בת אסתר

לרפואה והצלחת
אהרון רונן בן אליס
יצחק ונונו ומשפחתו